

Vergadering van de gemeenteraad van 24 september 2014

Portefeuillehouder : A.A.M.M. Heijmans
H.A. Litjens

Behandelend ambtenaar : Hein Aalders

Nummer raadsvoorstel: RAD-001000

en: Marga Nagel

Doorkiesnummer : (0495) 57 50 00

Agendapunt: 8

ONDERWERP

Taakoverdracht heffing en invordering gemeentelijke belastingen en uitvoering Wet WOZ aan de Belasting Samenwerking Gemeenten en Waterschappen

AANLEIDING EN DOELSTELLING

In het vorige coalitieakkoord 2010-2014 was een herbezinning opgenomen op de wijze waarop de gemeente Weert de uitvoering van haar taken heeft georganiseerd. Deze herbezinning dient bij te dragen in de realisatie van een bezuiniging van 20% op de personele kosten.

Op 24 mei 2011 heeft het college de FLOW-opdracht "Zelf doen, verzelfstandigen, samenwerken of uitbesteden/outsourcen" vastgesteld. Volgens deze bestuursopdracht bestaat het dan te doorlopen proces uit drie fasen.

De eerste fase behelsde een beoordeling welke gemeentelijke taken in dit verband voor nader onderzoek in aanmerking moeten komen. In haar vergadering van 8 februari 2012 heeft de raad voor het domein gemeentelijke belastingen en de uitvoering van de Wet WOZ (Wet waardering onroerende zaken) van de afdeling Financiën besloten een dergelijk onderzoek te doen uitvoeren.

In de tweede fase is in de loop van 2013 het onderzoek bij belastingen uitgevoerd en vervolgens afgesloten met een rapport "0-meting belastingen". Daarin werden drie opties onderzocht:

1. Aansluiten bij een publiekrechtelijk samenwerkingsverband (Belasting Samenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW) in Roermond;
2. Uitbesteden aan publiek-private samenwerking (PPS) met een marktpartij;
3. De belastingtaken (annex WOZ) in eigen beheer houden en deze verder doorontwikkelen.

Op 12 februari 2014 heeft vervolgens de raad – als opmaat naar de derde fase - besloten om de samenwerking met de BsGW (optie 1) verder uit te werken en eerst na deze uitwerking in de tweede helft van 2014 een definitief besluit te nemen. Daarbij moeten – op basis van een daartoe strekkend en aangenomen amendement - in het bijzonder de rol van het college, de invulling van het accountmanagement en het opdrachtgeverschap en de vormgeving van sturing en controle in aanmerking worden genomen.

Het aansluiten bij de BsGW levert in termen van de zogenaamde 4 K's (kwetsbaarheid, kosten, kwaliteit en klantgerichtheid) het volgende beeld op:

Kwetsbaarheid:

De personele kwetsbaarheid wordt door het samenwerken met de BsGW nagenoeg geheel weg genomen.

Kosten:

Bij de samenwerking is door schaalvergroting, door verdere automatisering en door het voorkomen van dubbele werkprocessen een structurele kostenverlaging mogelijk.

Kwaliteit:

De kwaliteit – zo leert de ervaring – kan in eerste aanleg door aanloopproblemen onder druk komen te staan. Zo dat het geval is wordt er nadrukkelijk naar gestreefd de huidige kwaliteit te bereiken dan wel een hogere kwaliteit te realiseren.

Klantgerichtheid:

De klantgerichtheid kan in sommige gevallen afnemen omdat de dienstverlening meer op afstand zal plaats vinden en dus minder persoonlijk zal worden. Daarbij is er minder ruimte voor maatwerk. Aan de andere kant kunnen burgers hun belastingzaken online en telefonisch blijven regelen. Ook de fysieke belastingbalie (annex centrale kas) in het stadhuis blijft vooralsnog in zijn huidige vorm bestaan.

De nadere uitwerking van optie 1 (aansluiten bij de BsGW) is afgerond en geeft inzicht in de omvang van de fiscale taakoverdracht en gaat in op de bestuurlijke aspecten en op de personele en financiële consequenties daarvan.

Besluitvorming door de raad na de zomervakantie maakt het al mogelijk de taakoverdracht per 1 januari 2015 te realiseren. Besluitvorming later in het jaar betekent dat de taakoverdracht eerst per 1 januari 2016 kan worden gerealiseerd. Daarbij moet rekening worden gehouden dat bij een taakoverdracht per 1 januari 2016 zich verdergaande personele consequenties kunnen voordoen dan wanneer de taakoverdracht per 1 januari 2015 het geval zijn.

Hiermee wordt bedoeld dat het huidige aanbod van de BsGW (overname 2,75 fte bij een taakoverdracht per 1 januari 2015) bij een latere taakoverdracht beduidend minder of zelfs nihil kan zijn.

PROBLEEMSTELLING

De BsGW is in 2011 als gemeenschappelijke regeling (GR) - en dus een openbaar lichaam - opgericht door de gemeente Venlo tezamen met de twee Limburgse waterschappen (Peel en Maasvallei en Roer en Overmaas). In 2012 is deze GR uitgebreid met de gemeenten Nederweert en Bergen aan de Maas en in 2013 met de gemeenten Roermond, Leudal, Peel en Maas, Echt-Susteren, Maasgouw, Roerdalen, Beek en Nuth.

Met ingang van 2014 zijn vervolgens ook de gemeenten Maastricht, Stein, Sittard-Geleen en de Parkstadgemeenten (Heerlen, Brunssum, Simpelveld, Voerendaal, Onderbanken en Landgraaf) toegetreden. Op dit moment doen in ieder geval de gemeenten Valkenburg aan de Geul, Beesel, Vaals en Meerssen onderzoek naar toetreding tot de BsGW (met ingang van 2015).

De BsGW heft en int alle lokale belastingen namens haar deelnemers en verzorgt de fiscale waardebepaling van vastgoed (Wet waardering onroerende zaken). Nu het heffen en innen van gemeentelijke en waterschapbelastingen de core business van de BsGW is heeft deze organisatie zich volledig toegelegd op de vormgeving en de inrichting van deze fiscale processen en beschikken zij daarbij over een gespecialiseerd klant contactcentrum (KCC).

De doelstellingen van de BsGW zijn door middel van schaalvergroting en het voorkomen van dubbele werkprocessen:

- Het minimaliseren van de uitvoeringskosten (heffen, invorderen en WOZ) onder meer door toepassing van gecombineerde aanslagregeling (zoveel mogelijk aanslagen gemeentelijke belastingen en waterschap belastingen op één biljet);
- Het optimaliseren van de belastingopbrengsten;
- Het beperken van de risico's in de bedrijfsvoering;

- Het optimaliseren van de kwaliteit van dienstverlening aan burgers, bedrijven en instellingen en aan de deelnemers.

Uitgangspunt is ook dat de BsGW bij een taakoverdracht een deel van de belastingformatie (2,75 fte.) van de gemeente overneemt.

De jaarlijkse bijdrage aan de BsGW wordt bepaald met behulp van een bestuurlijk vastgestelde kostenverdeelsleutel. Deze methode is eerlijk, transparant en wordt naar alle deelnemers uniform toegepast. Het toetreden tot de BsGW is in beginsel voor onbepaalde tijd.

OPLOSSINGSRICHTINGEN

Fiscale taakoverdracht: welke taken?

Om nu een gedegen bestuurlijke afweging tot aansluiting bij de BsGW te kunnen maken dient allereerst onderscheid te worden gemaakt naar die fiscale taken die (kunnen) worden overgedragen en die fiscale taken die bij de gemeente achterblijven. Deze knip wordt dan op basis van de offerte van de BsGW van 7 februari 2014 als volgt gemaakt.

Binnen de fiscale taakoverdracht vallen:

- De uitvoering van de Wet WOZ (Wet waardering onroerende zaken) waaronder ook begrepen de afhandeling van WOZ-bezwaren en WOZ-beroepen;
- De OZB (onroerende zaakbelastingen);
- De reinigingsheffingen (afvalstoffenheffing en het reinigingsrecht);
- De rioolheffingen;
- De precariobelastingen;
- De toeristenbelasting;
- De hondenbelasting;
- De parkeerbelastingen (naheffingsaanlagen);
- De afhandeling van bezwaren en beroepen van voornoemde gemeentelijke fiscale heffingen;
- De invordering in eerste aanleg (waaronder ook de afhandeling van kwijtscheldingsverzoeken en de toepassing van automatische incasso) en de dwanginvordering van voornoemde gemeentelijke fiscale heffingen;
- Applicatiebeheer belasting- en waarderingssystemen.

Buiten de fiscale taakoverdracht vallen:

- De gemeentelijke leges (bouwleges, leges burgerzaken enz.);
- De baatbelasting;
- De parkeerbelastingen (parkeervergunningen en parkeerabonnementen);
- Marktgeden;
- Scheepvaartrechten;
- Staangelden (woonwagens);
- Marktgeden;
- Graf- en begraafrechten;
- De afhandeling van bezwaren en beroepen van voornoemde gemeentelijke fiscale heffingen;
- De invordering in eerste aanleg en de dwanginvordering van voornoemde gemeentelijke fiscale heffingen;
- Fiscaal beleid (belastingverordeningen, belastingtarieven, fiscale beleidsregels)
- Belastingbalie / centrale kas (de BsGW kent geen fysieke balie en heeft ook geen kasfunctie);
- De invordering en de dwanginvordering van civielrechtelijke vorderingen (huur, pacht enz.);
- De kadastrale gegevensverwerking

Deze taken blijven dus bij de gemeente achter. Daarnaast brengt een fiscale taakoverdracht naar de BsGW voor de gemeente ook nieuwe taken en rollen met zich mee:

- Accountmanagement ten opzichte van de BsGW. Dit behelst de operationele invulling (op bedrijfsmatig, op financieel en bestuurlijk niveau) van de liaison en het opdrachtgeverschap van de gemeente naar de BsGW;
- Gegevensmanagement ten opzichte van de BsGW. Dit omvat de coördinatie en de bewaking van het berichtenverkeer (op bestandsniveau) van en naar de BsGW. Immers wil de BsGW naar behoren haar werk kunnen doen moet zij tijdig, volledig en feitelijk correcte gegevens (Belasting- en WOZ-gerelateerd) vanuit de gemeente ontvangen. Ook deze nieuwe taak en rol moet bij een fiscale taakoverdracht binnen de gemeente worden belegd.

Bestuurlijk aspect

Voor wat betreft de huidige taken en bevoegdheden van de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders op het gebied van de lokale belastingen en de Wet WOZ treden er geen veranderingen op. De gemeente bepaalt het fiscale beleid, stelt de belastingtarieven en de belastingverordeningen vast. De uitvoering gaat naar de BsGW en wordt vastgelegd in een standaard uitvoeringsovereenkomst met een addendum waarin de specifieke voorwaarden tussen partijen worden vastgelegd.

De gemeente wordt bestuurlijk vertegenwoordigd in het algemeen en in het dagelijks bestuur van de GR BsGW. De portefeuillehouder financiën heeft de gemeentelijke belastingen c.a. in zijn pakket en is daarom de aangewezen persoon om lid te worden van het algemeen bestuur.

Personele en formatieve consequenties

Voor het personele aspect is het Sociaal Plan Flow met addendum van toepassing (waaronder het uitgangspunt van mens volgt werk) waarin de rechten en plichten van zowel de overgaande medewerkers als ook van de blijvende medewerkers zijn geborgd.

Tabel 1 geeft inzicht in de huidige formatie en de huidige bezetting en tabel 2 schetst de situatie van vervallen formatie Belastingen bij taakoverdracht per 1 januari 2015. Tabel 3 schetst de situatie van benodigde formatie Belastingen na taakoverdracht per 1 januari 2015

Voor het huidige fiscale takenpakket van de gemeente zijn (exclusief het management, hoofd afdeling financiën) 11,33 fte beschikbaar.

Van deze 11,33 fte is 1,11 fte vacatureruimte zodat het bij een taakoverdracht om 10,22 fte zal gaan (13 medewerkers).

Omdat echter niet alle fiscale taken van de gemeente naar de BsGW kunnen worden overgedragen moet er nog 2,41 fte beschikbaar zijn voor achterblijvende taken.

Verder heeft de BsGW bij een daadwerkelijke taakoverdracht per 1 januari 2015 – in haar offerte van 7 februari 2014 – aangeboden om eveneens 2,75 fte. van de gemeente Weert binnen haar eigen organisatie op te nemen. Dit aanbod is wel op het verzoek van de gemeente kwalitatief geoormerkt (WOZ-taxateurs en een medewerker KCC).

Tenslotte genereert deze taakoverdracht voor de gemeente – zoals hiervoor als is aangegeven – ook nieuwe rollen taken en wel die van het accountmanagement BsGW (begroot op 0,4 fte.) en die van het gegevensmanagement BsGW (begroot op 0,7 fte.).

Dienstverlening

Praktisch gezien verandert er bij de fiscale taakoverdracht voor burgers, bedrijven en instellingen nagenoeg niets. Online en telefonisch kunnen burgers hun belastingzaken blijven regelen. Ook de fysieke belastingbalie (annex centrale kas) in het stadhuis blijft vooralsnog in zijn huidige vorm bestaan. Later zal na evaluatie worden bezien hoe deze gemeentelijke functie (bezoek van de balie na voorafgaande afspraak) binnen de gemeentelijke organisatie kan worden belegd.

Informatie en automatisering

Aangezien de meeste belastingtaken en de gehele uitvoering van de Wet WOZ bij een taakoverdracht naar de BsGW overgaan betekent dit ook dat de huidige waarderingsapplicatie (GeoTax) met ingang van 2015 niet meer benodigd is en dat het contract hiervoor kan worden opgezegd. Ditzelfde geldt ook voor de belastingapplicatie van Centric (Key2GH) zij het dat dit contract vanwege na-ijleffecten (zoals het in 2015 nog moeten opleggen van belastingaanslagen toeristenbelasting en rioolheffingen over belastingjaar 2014 en de doorloop van de belastinginvordering over belastingjaar 2014 en eerdere belastingjaren) eerst met ingang van 2016 kan worden opgezegd. Dit genereert met ingang van 2015 een kostenbesparing van € 30.000 en met ingang van 2016 een jaarlijkse kostenbesparing van (€ 42.000 + € 30.000) € 72.000.

Inzet externe dienstverleners

De gemeente maakt bij de uitvoering van haar belastingtaken tot op heden gebruik van externe dienstverleners voor:

- De (door externe partijen te verrichten) afhandeling van WOZ-bezwaren en WOZ-beroepen;
- De controles hondenbelasting;
- Fiscale dwanginvordering gemeentelijke belastingen;
- Opleggen en invorderen naheffingsaanslagen parkeerbelastingen buitenlandse kentekens;
- Massaal print- en drukwerk belastingaanslagen, aanmaningen enz.

Bij een taakoverdracht naar de BsGW kan ook deze externe dienstverlening worden beëindigd. Dit genereert met ingang van 2015 een jaarlijkse kostenbesparing van € 258.000.

Financiën

In tabel 4 zijn de financiële gevolgen van een fiscale taakoverdracht naar de BsGW voor de gemeente Weert uitgewerkt (met het begrotingsjaar 2014 als referentiejaar). De conclusie is dat de taakoverdracht op langere termijn (met ingang van 2022) voor de gemeente jaarlijks een structureel voordeel van circa € 200.000 oplevert.

Kanttekening

Besluitvorming door de raad na de zomervakantie maakt het mogelijk de taakoverdracht per 1 januari 2015 te realiseren. Besluitvorming later in het jaar betekent dat de taakoverdracht eerst per 1 januari 2016 kan worden gerealiseerd. Daarbij moet worden bedacht dat bij een taakoverdracht in 2016 zich verdergaande personele consequenties kunnen voordoen dan al bij een taakoverdracht in 2015 het geval zijn. Hiermee wordt bedoeld dat het huidige aanbod van de BsGW (overname 2,75 fte. bij een taakoverdracht per 1 januari 2015) bij een latere taakoverdracht beduidend minder of zelfs nihil kan zijn.

COMMUNICATIE

De communicatie naar de burgers, instellingen en bedrijven geschiedt op basis van een daartoe strekkend communicatieplan. Dit communicatieplan wordt in samenwerking met de gemeente Weert opgesteld door de BsGW.

EVALUATIE

>

ADVIES RAADSCOMMISSIE

- Het advies van de raadscommissie Bedrijfsvoering-Inwoners is:
 - ◆ Rijp voor behandeling in de raad als hamerstuk.

VOORSTEL COLLEGE

Besluiten tot toetreding met ingang van 1 januari 2015 tot gemeenschappelijke regeling Belastingssamenwerking gemeenten en waterschappen (BsGW)

Bijbehorend ontwerpraadsbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Burgemeester en wethouders van Weert,
de secretaris, de burgemeester,

M.H.F. Knaapen

A.A.M.M. Heijmans

Tabel 1 Bestaande situatie formatie en bezetting Belastingen

Functie (fte)	Formatie begroting Weert 2014	Bezetting Weert 2014	Achterblijvende taken Weert na overdracht 2015 e.v.
Beleidsadviseur (*)	1,00	1,00	0,85
Beleidsadviseur/applicatiebeheerder	1,00	1,00	
Beleidsmedewerker belastingen/WOZ-taxateur	1,00	1,00	
WOZ-taxateur	1,00	1,00	
WOZ-taxateur	0,83	0,83	
Medewerker GeoTax / Heffingen	0,61	0,61	
Medewerker GeoTax / Heffingen (vacature)	0,61		
Medewerker belastingen/applicatiebeheer	0,67	0,67	
Deurwaarder/invorderingsambtenaar	0,63	0,63	
Deurwaarder/invorderingsambtenaar (**)	0,56	0,56	0,56
Medewerker parkeerbelastingen (***)	1,00	1,00	0,50
Medewerker invordering / heffingen (vacature)	0,50		
Medewerker kwijtschelding	0,56	0,56	
Medewerker kwijtschelding / belastingen	0,67	0,67	
Medewerker belastingen / centrale kas (****)	0,69	0,69	0,50
Totaal formatie	11,33	10,22	2,41

(*) De functie van beleidsadviseur ondergaat na de taakoverdracht een geringe wijziging omdat deze functionaris niet meer wordt ingezet voor de behandeling van beroepschriften parkeerbelastingen. Het fiscale beleid blijft volledig in handen van de gemeente.

(**) Deze functie van deurwaarder/invorderingsambtenaar ziet op de (dwang)invordering van leges en civielrechtelijke vorderingen. Beide werkzaamheden blijven achter bij de gemeente. De functie van tweede deurwaarder/invorderingsambtenaar heeft betrekking op die gemeentelijke belastingen die aan de BsGW worden overgedragen. Derhalve komt deze laatste functie bij een taakoverdracht te vervallen.

(***) De functie van medewerker parkeerbelastingen ondergaat na de taakoverdracht eveneens een wijziging doordat deze functionaris weliswaar nog wordt belast met werkzaamheden rondom parkeervergunningen en parkeerabonnementen en ook nog met de verantwoording van de opbrengsten parkeergelden doch niet meer wordt ingezet voor het opleggen van aanslagen naheffingsaanslagen parkeerbelastingen en ook niet meer wordt ingezet voor de afhandeling bezwaarschriften parkeerbelastingen.

(****) De functie van medewerker belastingen / centrale kas ondergaat een wijziging doordat deze functionaris niet meer wordt belast met de heffing van de toeristenbelasting en met de afhandeling van de bezwaarschriften toeristenbelasting en gemeentelijke heffingen. De kasfunctie blijft daarentegen onverlet. Zie daarvoor ook de navolgende paragraaf *dienstverlening*.

Voor alle overige genoemde functies geldt dat zij verbonden zijn met de uitvoering van de Wet WOZ en met de heffing en invordering van die gemeentelijke belastingen die geheel aan de BsGW worden overgedragen. Deze functies komen derhalve te vervallen.

Tabel 2 Situatie vervallen formatie Belastingen bij taakoverdracht per 1 januari 2015

Functie (fte)	
Bezetting Weert 2014	10,22
Achterblijvende taken Weert na overdracht 2015	2,41
Subtotaal	7,81
Overgang naar BsGW	2,75
Totaal vervallen formatie	5,06

Tabel 3 Situatie benodigde formatie Belastingen na taakoverdracht per 1 januari 2015

Functie (fte)	
Achterblijvende taken Weert na overdracht 2015	2,41
Accountmanager na overgang BsGW (nieuw)	0,40
Gegevensmanager na overgang BsGW (nieuw)	0,70
Totaal benodigde formatie	3,51

Tabel 4

X € 1.000	Begroting 2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
BsGW									
Bijdrage aan BsGW		542	542	553	564	575	587	598	610
Af: compensabele BTW		23	23	24	24	25	25	26	26
Jaarlijkse goodwillvergoeding (tot en met 2020) (*)		101	101	101	101	101	101		
Implementatiekosten BsGW (migratiekosten en kosten BAG/WOZ-koppeling)		18							
Af: Bijdrage frictiekosten door BsGW		149	100	50					
Totaal kosten BsGW		489	520	580	641	651	663	572	584
gemeente Weert (begroting 2014)									
loonkosten (11,33 fte)	609								
Overheadkosten 11,33 fte (25 per fte)	283								
loonkosten (2,41 fte)		131	135	139	143	147	151	156	160
loonkosten accountmanagement (0,4 fte) en gegevensmanagement (0,7 fte)		64	66	68	69	71	73	75	77
Overheadkosten 3,51 fte (25 per fte)		85	88	90	93	96	99	102	105
Kosten uitvoering sociaal plan 5,06 fte (55 per fte) (**)		278	287						
kosten inzet externe dienstverleners	258								
Proceskostenvergoeding bij gerechtelijke procedures	20								
Licentie/onderhoud GeoTax	30								
Licentie/onderhoud Centric	41	42							
Af: opbrengsten Kostenwet dwanginvordering (vervolgingskosten)	120								
Implementatiekosten gemeente (auditkosten)		10							
Kosten narooiwerkzaamheden belastingen 2015 (****)		100							
totaal (achterblijvende) kosten gemeente	1.121	710	576	297	305	314	323	333	342
totaal	1.121	1.199	1.096	877	946	965	986	905	926
voordeel/nadeel t.o.v. 2014		-78	25	244	175	156	135	216	195

(*) De goodwillvergoeding wordt in rekening gebracht ter compensatie van door de BsGW gedane investeringen in het verleden.

(**) Vanaf 2017 tot en met 2020 moet rekening worden gehouden met een risico van wachtgeldverplichtingen tot maximaal € 215.000 op jaarbasis.

(***) Vervolgingskosten worden bij het versturen van aanmaningen en bij het betekenen van dwangbevelen bij de belastingplichtige in rekening gebracht en genereren zodoende inkomsten voor de gemeente.

(****) Met narooiwerkzaamheden wordt bedoeld dat er door de gemeente in 2015 nog heffingswerkzaamheden (o.a. toeristenbelasting en de rioolheffing grootverbruik) voor belastingjaar 2014 moeten worden verricht. Daarnaast moet er in 2015 ook nog invorderingswerkzaamheden voor belastingjaar 2014 en eerdere jaren worden verricht.

Nummer raadsvoorstel: RAD-001000

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Weert,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 8 juli 2014;

b e s l u i t :

Besluit om met ingang van 1 januari 2015 toe te treden tot de gemeenschappelijke regeling Belastingssamenwerking gemeenten en Waterschappen (BsGW) en de taken op het gebied van het heffen en invorderen van gemeentelijke belastingen en de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) over te dragen naar de BsGW.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 24 september 2014.

De griffier,

De voorzitter,

M.H.R.M. Wolfs-Corten

A.A.M.M. Heijmans